

De Brede School

Door: Myriam Lieskamp, beleidsmedewerker CNV Schoolleiders

Het landelijk beleid van het Ministerie van OCW is gericht op een verdubbeling van het aantal brede scholen. Ook in het land zie je een toename van het aantal scholen die een brede school worden. Maar wat is nu eigenlijk echt een brede school? Wat zijn de beleidsmatige aspecten van een brede school? Hoe pak je dit nu aan?

In dit artikel gaan we op een aantal aspecten van een brede school in. We kijken naar het onderzoek van de ITS: 'Variatie in brede scholen en hun effecten'. Tot slot kijken we naar aspecten die van belang zijn voor de aanpak.

Volgens de ITS is het begrip 'brede school' een container begrip geworden. De betrokken scholen werken samen met andere instellingen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen. Dat kan op een +gemeenschappelijke locatie. Soms is de samenwerking gebaseerd op een gemeenschappelijke visie (ITS, 2008, zie www.cnvs.nl – dossier 'organisatie').

In 'Brede school, Brede aanpak' (Verhees, Franssen, Giebels, Vereijken, 2003) staat de volgende definitie: (zie blz 18)

'De Brede School is een netwerk van voorzieningen in en rond een school met onderwijs, welzijn, sport en zorg rond kind en gezin. Het doel is de deelname van kinderen aan de samenleving, onderwijs en recreatie te bevorderen, mogelijke achterstanden van kinderen weg te nemen en hun sociale vaardigheden te vergroten. Brede Scholen ontstaan uit lokale initiatieven die inspelen op verschillende maatschappelijke ontwikkelingen. Op sommige plekken zijn Brede Scholen ontstaan om aan de vraag van werkende ouders naar naschoolse activiteiten te voldoen. Op andere plekken zijn de handen in elkaar geslagen om onderwijsachterstanden aan te pakken. Door het netwerk van voorzieningen rond de school kan de leraar zich richten op zijn kerntaak: verzorgen van onderwijs.' Verhees et al (2003) presenteren een model van het totaalproces van het tot stand komen van een brede school. Het eerste stadium is het voorbereidingsstadium. Dat houdt in dat de verschillende partners samen zoeken naar randvoorwaarden en doelen. Dit stadium wordt dan afgesloten met een ondernemersplan.

In het tweede stadium wordt het ondernemersplan uitgevoerd.

Het eerste stadium stelt Vereijken (Stichting Brede School Nederland) is het meest belangrijke stadium. Daar worden bewust keuzes gemaakt, moet er naar draagvlak gezocht worden en wordt er een gemeenschappelijke visie ontwikkeld. De essentie van een Brede School is dat er samengewerkt wordt. Zonder samenwerking is er geen Brede School.

Maar echt de allereerste stap omvat het bepalen van het doel van de Brede School. Welke meerwaarde moet de Brede School realiseren? Verhees et al (2003) stellen dat bij het formuleren van een gemeenschappelijke visie het verstandig is om te werken met zogenoemde profielen. De genoemde profielen zijn:

1. Het onderwijsachterstanden profiel
2. Het verrijkingprofiel
3. Het zorgprofiel
4. Het opvangprofiel
5. Het wijk- en buurtprofiel
6. Het clusterprofiel (de multifunctionele accommodatie)

Verhees et al (2003) geven aan dat er combinaties van meerdere profielen mogelijk zijn. U maakt een keuze die het best past bij uw eigen situatie. Een SWOT analyse is een goed hulpmiddel om de eigen situatie in beeld te brengen.

In het eerder genoemde rapport van het ITS wordt het begrip 'verbreding' nader uitgewerkt. Er worden vier typen verbreding onderscheiden: (ITS, 2008)

1. Verbreding om de doorlopende ontwikkeling te realiseren.
2. Verbreding van het zorgaanbod
3. Verbreding van de openstelling
4. Verbreding van de lesinhouden

Echter, in het ITS rapport wordt na onderzoek wel geconcludeerd dat alle vier de typen verbreding niet exclusief gelden voor Brede Scholen. Al eerder heb ik aan gegeven dat de eerste stap ligt bij het formuleren van het doel van de Brede School. Nog te vaak zien we vage, algemeen geformuleerde doelen en slechte of niet uitgevoerde partnerselectie (wie doet waarom mee en waarom niet. . Het gevolg daarvan is dat de Brede School die u wilt realiseren alle kanten opgaat.

De totstandkoming van een Brede School heeft drie hoofdonderdelen:

1. Het totstandkomen van de samenwerkingsorganisaties.
2. Het ontwikkelen van een gebouw op een bepaalde locatie.
3. Het organiseren van het beheer en de exploitatie van het gebouw en terrein.

Is de meerwaarde helder beschreven, dan wordt in beeld gebracht (bv in een mindmap) welke organisaties naar samenwerking in beeld komen. Ook de gevolgen voor het gebouw en de locatie worden in beeld gebracht. Tot slot wordt gekeken hoe alles georganiseerd, beheerd en geëxploiteerd wordt. Deze fasen zijn nog steeds beleidsmatige fasen. Als alles duidelijk beschreven is, wordt het

plan voorgelegd aan de MR. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt zijn is er advies of instemmingsrecht aan de orde. Het tot stand komen van een Brede School vraagt instemming van alle betrokken partijen. Iedere stap die gezet wordt komt gezamenlijk tot stand. Zodat niemand tijdens de “rit” verrast wordt.

Myriam Lieskamp

Ook CNV Schoolleiders hecht veel waarde aan een zorgvuldige invoering van een Brede School. Op 9 december 2009 organiseren wij in Utrecht een flitsbijeenkomst 'Brede School' in samenwerking met Stichting Brede School. Kijk voor meer informatie op: www.cnvs.nl. Aanmelden voor deze bijeenkomst kan via jblume@cnvs.nl, leden betalen € 50,- en niet leden € 150,-.

Op de website www.cnvs.nl is het rapport van de ITS te downloaden, via dossier 'Organisatie'. Onder de knop 'beleidsmatrix' op onze website vindt u een aantal documenten zoals een uitgebreide checklist 'Brede School' in het dossier 'Organisatie - Beleidsstukken'.

Wilt u ondersteuning bij het invoeren van de Brede School? Dat kan, neem dan contact op met mevrouw Myriam Lieskamp via mlieskamp@cnvs.nl. Wij werken samen met Stichting Brede School Nederland.

